

Народна банка на Република Северна Македонија
Дирекција за финансиска стабилност, банкарска регулатива и решавање банки

**АНКЕТА ЗА СОГЛЕДУВАЊАТА НА БАНКИТЕ ЗА
ДЕЛОВНИТЕ АКТИВНОСТИ И РИЗИЦИТЕ ОД
РАБОТЕЊЕТО ВО 2021 ГОДИНА**

јуни, 2021 година

Вовед

Народната банка еднаш годишно ја спроведува Анкетата за согледувањата на банките за деловните активности и ризиците од работењето, со одредени квалитативни унапредувања низ годините. Основната цел на Анкетата е да се согледаат видувањата на банките за состојбите во домашниот банкарски сектор, деловните активности во наредните дванаесет месеци и главните ризици со кои се соочуваат при работењето.

Овој извештај ги анализира резултатите од Анкетата за согледувањата на банките за деловните активности и ризиците од работењето во 2021 година. Анкетата беше спроведена електронски, во периодот јануари-февруари 2021 година, а ги опфати сите банки што го сочинуваат македонскиот банкарски систем (вкупно четиринаесет). Резултатите од Анкетата се презентирани во агрегирана форма, а графиконите се подредени согласно со распоредот на прашањата во Анкетата спроведена до банките. Агрегирањето на резултатите е во форма на презентирање на бројот на банките коишто дале конкретен одговор изразен како учество во вкупниот број на банки опфатени со Анкетата, изразено во проценти. Процентите се заокружени до полни броеви. За прашањата за кои е дозволен само еден одговор, секоја потенцијална разлика помеѓу збирот на прикажаните одговори и 100% се должи на банките коишто не одговориле на конкретното прашање, односно сметале дека не е применливо за нивната институција. Прашањата со можност за избор на повеќе од еден од понудените одговори се соодветно обележани. Кај одредени прашања што се споредливи со прашањата од претходните анкети се дадени споредби со резултатите од претходните анкети.

При анализата на резултатите од Анкетата за согледувањата на банките за деловните активности и ризиците од работењето во 2021 година особено е важно да се има предвид периодот во којшто беше спроведена анкетата, а којшто се одликува со продолжено траење на здравствената криза предизвикана од вирусот ковид-19 и сè уште висока неизвесност околу натамошниот тек на пандемијата, како и ефектите врз економијата. Очекувано е дека ваквиот амбиент ќе влијае врз формирањето на очекувањата на банките и одговорите дадени во Анкетата, што треба да се има предвид при нивното толкување и споредба со претходните анкетни истражувања¹. Воедно, со Анкетата за 2021 година беа опфатени вкупно четиринаесет банки што го сочинуваат домашниот банкарски систем, што е намалување за една банка, во споредба со претходните две анкети². Намалениот број банки е фактор што, при агрегирањето на одговорите, може да влијае врз процентуалното учество на одделна банка во вкупниот број банки опфатени со Анкетата, што е дополнителна причина за внимателно толкување на резултатите при споредбите со претходните анкети.

¹ Претходната Анкета за согледувањата на банките за деловните активности и ризиците од работењето во 2020 година беше спроведена во период пред да биде прогласена глобалната пандемија на корона-вирусот, кога во домашната економија сè уште имаше мал број инфицирани со новиот вирус и не постоеја индикации ниту очекувања за продолженото траење и интензитетот на кризата (крајниот датум за доставување на одговорите на Анкетата беше 3 март 2020 година, иако некои од одговорите пристигнаа до средината на март).

² Во август 2020 година, Народната банка ја укина дозволата за основање и работење на „Еуростандард банка“ АД Скопје, со што вкупниот број банки што го сочинуваат домашниот банкарски сектор од вкупно петнаесет се намали на четиринаесет банки.

Анкетата се состои од три дела. Во првиот дел се опфатени редовните прашања, коишто имаат за цел да ги осознаат согледувањата на банките поврзани со профитабилноста, капиталната позиција и деловните активности (вклучително и примената на новите технологии) во 2021 година, како и ризиците од работењето на домашниот банкарски сектор. Во вториот дел за првпат беа поставени прашања што ја разгледуваат вклученоста и тековните практики на домашните банки во доменот на „зелено финансирање“, а со оглед на сè поголемата актуелност на ова прашање во глобални рамки, како дел од активностите за заштита на животната средина и управување и намалување на ризиците од климатските промени. Како општествено одговорна институција, Народната банка ги вгради „зелените финансии“ во Стратегискиот план, предвидувајќи активности за поддршка на „зеленото финансирање“, следење и управување со ризиците од климатските промени, како и анализа на влијанието на ризиците коишто произлегуваат од климатските промени врз банкарскиот систем. Во тие рамки е и овој дел од Прашалникот, којшто дава првични согледувања за вклученоста и искуствата на домашните банки во доменот на „зелено финансирање“. Конечно, со оглед на продолженото траење на пандемијата на ковид-19, со ефекти врз реалниот и банкарскиот сектор, третиот дел од Анкетата содржи прашања за согледувањата на банките за влијанието на корона-кризата врз нивното работење, можните промени во однесувањето и навиките на клиентите, како и предизвиците за следниот период.

Анализа на резултатите

Во рамките на првиот дел од Анкетата, секоја банка требаше да ги наведе своите очекувања за профитабилноста, капиталната позиција и активностите на банката.

Профитабилност

Резултатите од Анкетата покажуваат дека банките главно имаат поволни очекувања за профитабилноста во 2021 година, и покрај неизвесноста поврзана со пандемијата на ковид-19. Повеќето банки (71%) сметаат дека стапка на поврат на капиталот до 12% овозможува одржливо работење на банката, при што поголемиот дел од нив (43%) оценуваат дека и со ROAE пониско од 10% би оствариле одржливо работење на долг рок. Исто како и минатата година, повеќето банки (64%) оцениле дека добивката од редовното работење го надминува трошокот на капиталот (англ. cost of equity), односно бараната стапка на принос на инвеститорите во акциите на банката, којшто поголемиот број од банките го оцениле на ниво пониско од 8%. Банките, и натаму, во најголем број, очекуваат зголемување на профитабилноста во наредните дванаесет месеци. Сепак, видливи се знаци на зголемен песимизам, што се согледува преку зголемениот број на банки што не очекуваат раст на профитабилноста во следниот период (21%, наспроти 7% во претходната анкета). Се очекува дека растот на профитабилноста, според повеќето банки, ќе биде поддржан од зголеменото ниво на бруто каматните приходи и приходите од провизии, по што следуваат другите оперативни приходи. Банките главно не очекуваат промени во структурата на приходите од провизии, во кои и натаму би преовладувале приходите од провизии од платежни услуги, вклучувајќи го и картичното работење, како и провизиите поврзани со кредитирањето. Исто така, задржани се очекувањата на дел од

банките (43%) за значителен придонес од производите поврзани со продажба на осигурителни полиси, што е позитивен показател за развојот на банкоосигурувањето. Според половината од анкетираниите банки, поддршка на профитабилноста во 2021 година се очекува и од намалувањето на каматните расходи, додека се очекува дека трошоците за исправка на вредноста (на финансиските и на нефинансиските средства) ќе имаат спротивен ефект. Неповолно влијание врз профитабилноста банките очекуваат и од страната на оперативните трошоци, коишто според 64% од нив ќе растат во текот на 2021 година. Банките што планираат да преземат активности за намалување на оперативните трошоци, во најголем дел (79%) тоа би го направиле преку зголемување на автоматизацијата и дигитализацијата, како и намалување на општите административни трошоци (64%).

Извори на финансирање и капитална позиција

Депозитите на домаќинствата и на корпоративниот сектор ќе бидат главниот извор на финансирање на домашните банки и во следниот период, за што се изјасниле 86% од банките. Зајакнување на капиталната позиција планираат 43% од банките (односно шест банки), од коишто 14% (или две банки) пријавиле намера за издавање инструменти коишто ги исполнуваат условите за вклучување во додатниот основен и дополнителниот капитал на банката. Притоа, како главно ограничување за издавањето на овој тип инструменти, половината од банките го навеле недоволното искуство со издавање такви инструменти, а малку повеќе од една третина од банките сметаат дека организувачки фактор претставува и цената на овие инструменти. Исто како и минатата година, сите освен една банка, одговориле дека не планираат раздолжување (англ. deleverage) во текот на годината.

Кредитни активности и квалитет на кредитното портфолио

Резултатите од Анкетата покажуваат дека и во текот на 2021 година банките планираат и натаму да обезбедуваат кредитна поддршка за домаќинствата и за корпоративниот сектор, но истовремено очекуваат зголемување на трошокот за исправката на вредноста на кредитите. Според одговорите од Анкетата, може да се очекува дека кредитната активност на банките главно ќе биде насочена кон станбените и потрошувачките кредити (со рочност помала од осум години) и кредитите на малите и средните претпријатија, како три портфолија за коишто повеќе од половината од банките очекуваат дека ќе остварат најголем раст во текот на годината. Значителен е и бројот на банките коишто очекуваат зголемување на проектното финансирање и на кредитирањето на големите нефинансиски друштва, како и на „зелените кредити“. Во услови на зголемена неизвесност предизвикана од пандемијата на ковид-19, банките имаат поделени мислења за очекуваните промени во квалитетот на различните типови кредити. Проектното финансирање, станбените кредити и потрошувачките кредити со девизна клаузула, може да се издвојат како портфолија за коишто банките во поголем број очекуваат подобрување на квалитетот во текот на годината. Претежни очекувања за влошување на квалитетот на кредитното портфолио, пак, може да се увидат во однос на необезбедените потрошувачки кредити (за што се изјасниле половината од анкетираниите банки), а одреден дел (36%) очекуваат влошување на портфолиото на потрошувачките кредити во денари. Половината од банките очекуваат влошување на квалитетот на кредитите на малите и средните претпријатија, а останатата половина е со очекувања за подобрување

на квалитетот на ова портфолио. Во согласност со очекуваната динамика на кредитната активност и оценетата кредитоспособност на домаќинствата и на корпоративниот сектор, околу половината од банките очекуваат дека трошокот на исправката на вредноста за кредитите на домаќинства ќе се зголеми во текот на 2021 година, а 43% од нив имаат вакви очекувања во однос на кредитите на нефинансиските друштва. Ваквите оценки не отстапуваат многу од очекувањата што банките ги пријавиле во минатогодишната анкета во поглед на очекуваните кредитни загуби од домаќинствата и од корпоративниот сектор. Сепак, намален е процентот на банките што очекуваат намалување на трошокот на исправка на вредноста за кредитите на нефинансиските друштва (од 27% во 2020 година на 7% во 2021 година). Ниту една банка не очекува намалување на трошокот на исправка на вредноста за кредитите на домаќинствата (7% во претходната анкета).

Изложеност на оперативен ризик

Како и во претходните анкети, најголемиот дел од банките не очекуваат поголеми промени во изложеноста на оперативниот ризик. Сепак, зголемен е бројот на банките (од 13% на 21%) што очекуваат дека оперативниот ризик во текот на 2021 година ќе се зголеми, а како главни фактори за тоа ги наведуваат ризикот од напади од дигиталниот простор и безбедноста на податоците, проблемите со ИТ-инфраструктурата, правниот ризик и организациските промени.

Финтек-активности

Резултатите од Анкетата покажуваат дека, кога станува збор за финансиските иновации, домашните банки повеќе се насочени кон самостоен развој на иновативни производи и услуги, без соработка со финтек-компанији, за што се определиле 43% од анкетираниите банки. Соработката со домашни и странски финтек-компанији, во форма на партнерства или основачки вложувања, и натаму е на скромно ниво, при што партнерство на комерцијална основа со постоечка финтек-компанија за развој на нови производи или услуги има кај 21%, односно три од анкетираниите банки, а само 7% (или една банка) пријавила вклученост во воспоставување или поддршка на финтек-инкубатори. Половината од банките пријавиле дека немаат тековна соработка со финтек-компанији, а нешто помалку од една третина од нив планираат соработка во следниот период. Меѓу банките коишто во некоја форма соработуваат со финтек-компаниите, привлекувањето нови клиенти и следењето на пазарните трендови, се најзначајните мотиви за соработка, а потоа и зголемувањето на приходите и намалувањето на конкурентскиот притисок. И натаму е мал бројот на банките коишто веќе применуваат некои од новите финансиски технологии, меѓу кои, како најзастапени се издвојуваат т.н. услуги на облак. Втори по застапеност се употребата на биометриски својства за целите на идентификација на корисниците и т.н. НФЦ-технологии за дигитални паричници за мобилните плаќања, коишто се во примена кај зголемен број банки, а има и банки што применуваат методи на т.н. анализа на големи бази податоци и алгоритми за кредитни резултати и алгоритми за потврдување на квалитетот на влезните податоци за моделите. Само една банка пријавила примена на технологија заснована врз дистрибуирани дигитални записи (DLT) заради следење на трансакциите речиси во реално време и обезбедување усогласеност со прописите и дигитална идентификација на корисниците. Мал е и бројот на

банките коишто се во фаза на планирање, развој или тестирање на примената на овие продукти и технологии, при што повеќето банки одговориле дека немаат искуство за финтек-активностите.

Активности на банките во доменот на „зеленото финансирање“

Во вториот дел од Анкетата, на банките им беа поставени прашања за нивните активности во доменот на „зеленото финансирање“³.

„Зелените финансии“ добиваат сè поголемо значење во стратегиите на финансиските институции, како придонес кон справувањето со едни од најголемите глобални предизвици, а тоа се заштитата на животната средина и управувањето и намалувањето на ризиците од климатските промени. Резултатите од Анкетата покажуваат дека домашните банки (кај половината од нив и повеќе) имаат активности на одобрување „зелени кредити“ на домаќинствата и на корпоративниот сектор, при што дел од банките имаат развиено и систем за идентификување еколошки одржливи проекти. Инвестициите во „зелени обврзници“ засега не се присутни во портфолијата на домашните банки. „Зелените кредити“ кај повеќето банки учествуваат до 10% од вкупното кредитно портфолио на домаќинствата и на корпоративниот сектор, каде што главно се насочени кон преработувачката индустрија (според половината од банките), по што следува дејноста „снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација“ и дејноста „транспорт и складирање“, со одредена застапеност и во градежништвото и други дејности. Банките не очекуваат поголеми промени во квалитетот на „зеленото“ кредитно портфолио во наредните дванаесет месеци. Нешто помалку од една третина од банките имаат развиено систем за идентификување проекти што спаѓаат во доменот на еколошки неодржливи проекти, а кај помалку од една четвртина од нив, овие кредити учествуваат до 10% од вкупното кредитно портфолио на домаќинствата и на корпоративниот сектор. Банките, на среден рок, не очекуваат повисоки кредитни загуби од одобрени кредити и други инструменти наменети за финансирање и поддршка на еколошки неодржливи проекти.

Влијание на корона-кризата врз банкарскиот сектор и предизвиците за следниот период

Во рамките на третиот дел од Анкетата, банките требаше да дадат оценки за влијанието на корона-кризата врз нивното работење, врз

³ Во отсуство на стандардизирана дефиниција во домашната економија, за потребите на оваа анкета под терминот „зелено финансирање“ се подразбираат инвестиции во проекти со позитивно влијание врз животната средина и здравјето на луѓето, проекти што придонесуваат за намалување на негативните ефекти од климатските промени и проекти во одржлив развој. „Зеленото финансирање“ може да опфаќа „зелени кредити“ одобрени од страна на банката на домаќинствата и на корпоративниот сектор, издавање „зелени обврзници“ од страна на банката и инвестиции во „зелени обврзници“ издадени од други издавачи. Примери за „зелени кредити“ се кредити наменети за подобрување на енергетската ефикасност на домаќинствата и на корпоративниот сектор; кредити за поддршка на инвестициите во зелени технологии, материјали и решенија; кредити за поддршка на инвестициите во обновливи извори на енергија, контрола и спречување на загадувањето, заштита на животната средина, намалување на ризиците од климатските промени и слично.

однесувањето и навиките на клиентите, како и предизвиците за следниот период.

Според Анкетата, главни предизвици со коишто се соочиле домашните банки како последица на корона-кризата се отежнатото оперативно работење и продажбата на производи и услуги на постојните и стекнување нови клиенти, како и отежнатото спроведување или одложување на важни планирани проектни активности. Банките одговориле на предизвиците, во најголем дел, преку зголемување на степенот на автоматизација и дигитализација на процесите, унапредување на системите за управување со ризиците и зголемени вложувања во нови технологии, а дел од нив ги намалиле оперативните трошоци и понудиле нови иновативни производи и услуги. Според мнозинството од банките, корона-кризата предизвикала промени во однесувањето и навиките на клиентите, коишто главно се однесуваат на зголемено користење на електронските канали за користење на банкарските услуги, зголемување на безготовинските плаќања и електронската трговија, на сметка на умерено намалување на физичките посети на банкарските експозитури. Контекстот на зголемено користење на електронските банкарски канали создава простор за зголемување на нападите од дигиталниот простор, што сепак не било случај во домашниот банкарски сектор. Поголемиот број од банките не забележале зголемени кибер-напади од почетокот на корона-кризата, но делувале превентивно за заштита од ризиците, зајакнувајќи ја сигурноста на информативните системи преку зајакнување на внатрешните сигурносни контроли и воведување дополнителни ИТ-решенија. Банките не планираат промени во деловниот модел како последица на корона-кризата, но очекуваат дека таа ќе има продолжено влијание врз кредитоспособноста на населението и на корпоративниот сектор и во текот на 2021 година. Оценките се дека до 10% од кредитокорисниците кај банките, во сегментите на населението и на корпоративниот сектор, би можеле да имаат потреба од реструктурирање на долгот во наредните дванаесет месеци како последица на финансиски тешкотии предизвикани од корона-кризата. Притоа, кај населението преовладуваат оценки за можна потреба од реструктурирање во обем до 5% од кредитното портфолио, додека кај корпоративниот сектор побројни се оценките за можно реструктурирање до 10% од кредитното портфолио. Сепак, има и банки што оценуваат можни поголеми потреби од реструктурирање на долгот на компаниите, коишто би опфатиле 20-30% од кредитното портфолио. Сите банки, без исклучок, изразиле подготвеност за соодветно одговарање на потребите на клиентите коишто се погодени од корона-кризата и во наредните дванаесет месеци. Банките претежно оценуваат дека корона-кризата ќе влијае врз зголемување на стапката на нефункционални кредити во обем до 3 процентни поени кај вкупните кредити, како и кај поединечните портфолија на потрошувачки, станбени и кредити на корпоративниот сектор. Има и помал дел од банките што очекуваат повисок раст на стапката на нефункционални кредити.⁴ Банките очекуваат најголем придонес кон растот на нефункционалните кредити од потрошувачките кредити одобрени на населението и кредитите одобрени во дејноста трговија, транспорт, складирање и угостителство, а одреден придонес се очекува и од градежништвото и

⁴ Очекувањата на овие банки се движат помеѓу очекуваниот раст на стапката на нефункционални кредити од 3 до 5 процентни поени кај кредитите на корпоративниот сектор (14% или две банки) и кај вкупните кредити (7% или една банка), 5 до 10 процентни поени кај потрошувачките кредити (7% или една банка) и повеќе од 10 процентни поени кај вкупните кредити (7% или една банка).

индустријата. И покрај бројните предизвици, сепак може да се издвојат и позитивни ефекти од кризата врз работењето на домашните банки. Најголемиот дел од банките оцениле позитивни придобивки од кризата, главно во доменот на зголемено користење на дигиталните канали на комуникација, увидување нови деловни можности и развој на иновативни производи и забрзување на процесот на дигитализација и автоматизација на процесите. Висок процент од нив (над 60%) оценуваат позитивно влијание на кризата преку рационализирање на одредени процеси и активности и јакнење на поврзаноста во работењето и тимскиот дух, а според половината од банките и повеќе, има придонес кон зголемување на продуктивноста во работењето и полесно согледување и надминување на слабостите во плановите за непрекинато работењето.

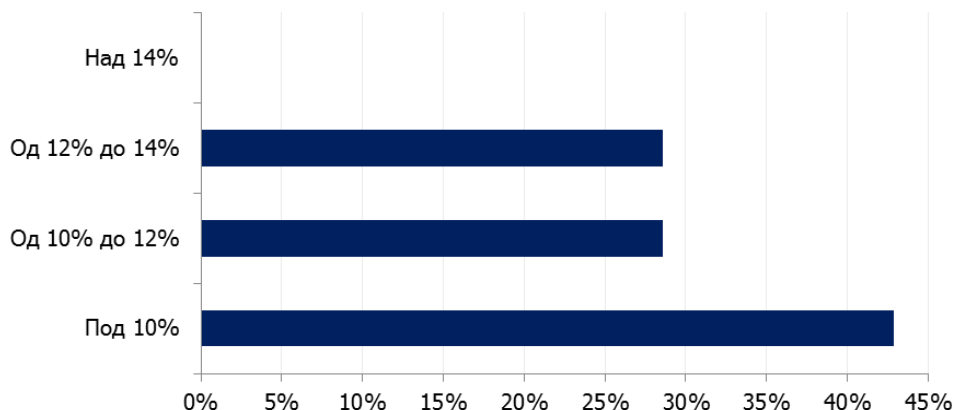
Во продолжение се дадени графички прикази на агрегираните резултати за секое прашање од Анкетата.

Дел I. Прашања за очекувањата на банките за профитабилноста, капиталната позиција и активностите

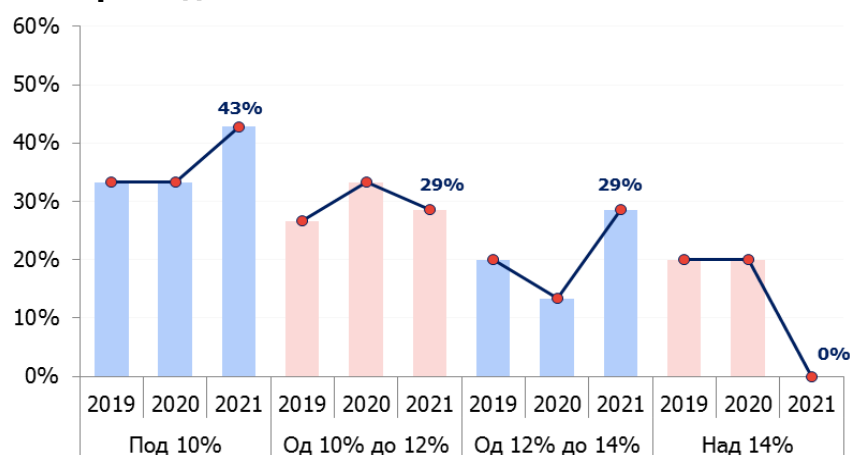
Профитабилност

Прашање бр.1: Според вашата оценка, нивото на повратот на капиталот и резервите (РОАЕ) што ќе обезбеди одржливо работење на вашата банка на долг рок изнесува?

Резултати од Анкетата за 2021 година

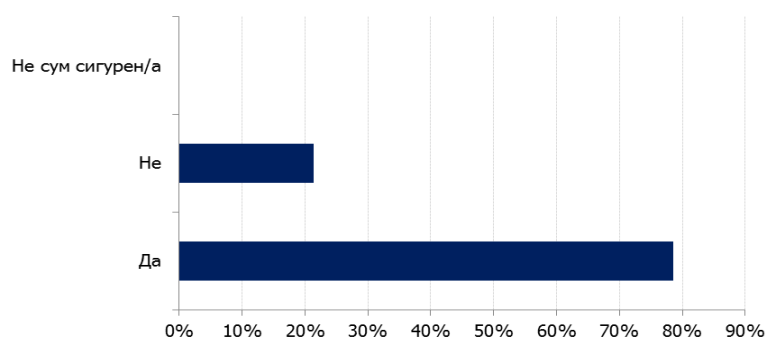

Споредба со претходни анкети

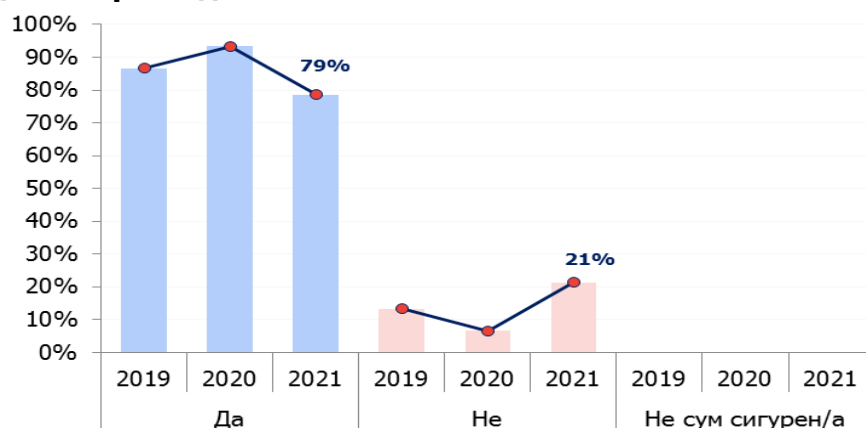

Прашање бр.2: Дали очекувате зголемување на профитабилноста на вашата банка во наредните дванаесет месеци?

Резултати од Анкетата за 2021 година

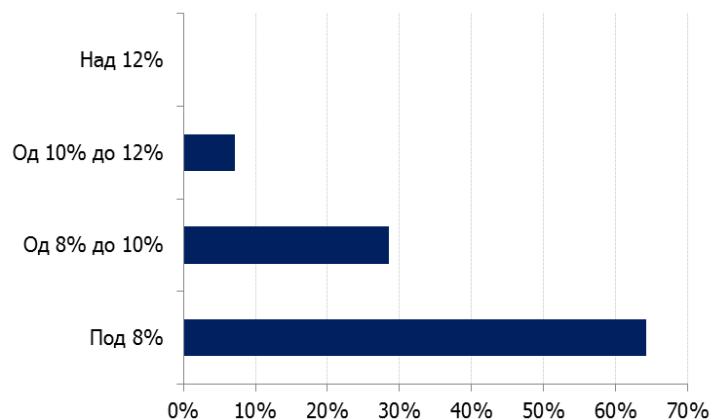
Споредба со претходни анкети

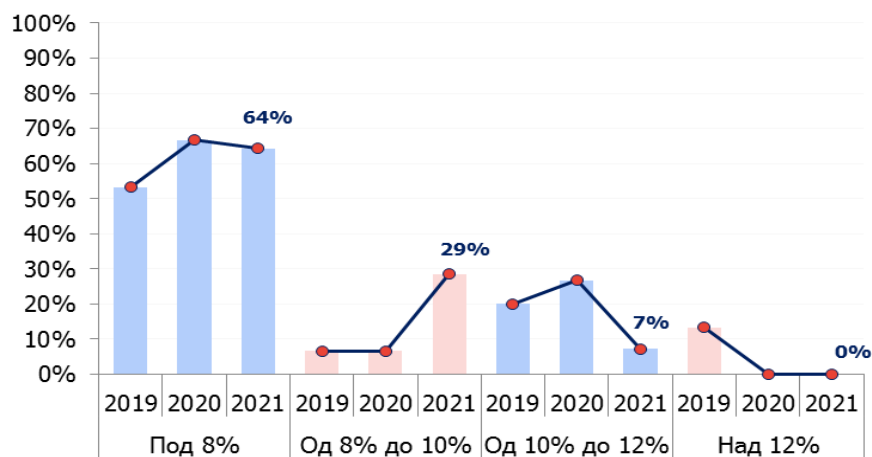
Забелешка: Во претходните анкети, за 2019 и 2020 година за одговарање на ова прашање беа понудени четири опции, и тоа: „се согласувам“, „делумно се согласувам“, „делумно не се согласувам“ и „не се согласувам“. Заради споредбена анализа на резултатите, за 2019 и 2020 година, како одговор „да“ на прашањето е земен збирот од процентите на банките што избрале опции „се согласувам“ и „делумно се согласувам“, додека како одговор „не“ е претставен збирот од процентите на банките што избрале одговор „делумно не се согласувам“ и „не се согласувам“.

Прашање бр.3: Според вашата проценка, вашиот трошок за акционерски капитал (англ. cost of equity) за периодот од една година изнесува:

Резултати од Анкетата за 2021 година

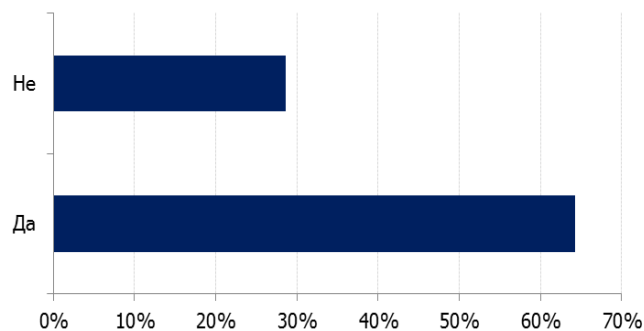

Споредба со претходни анкети

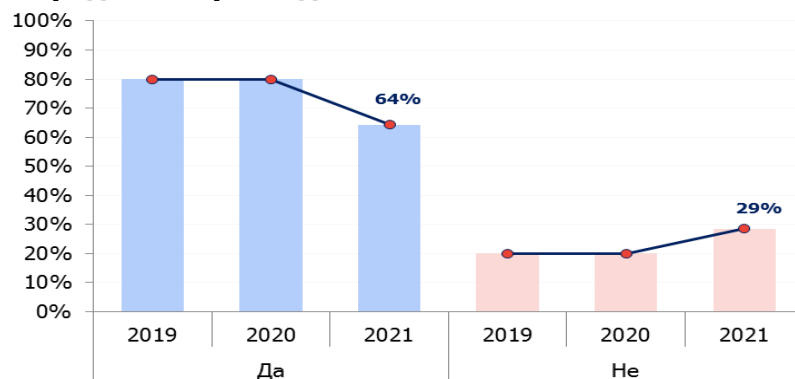

Прашање бр. 4: Дали тековната добивка од редовно работење, без ефектот од продажба на преземен имот или слични неповторливи (англ. non-recurring) активности, сведена на годишно ниво (ануализирана), го надминува трошокот на акционерскиот капитал на банката (англ. cost of equity)?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Споредба со претходни анкети

Прашање бр. 5: Какви се вашите очекувања за движењето на следниве категории приходи и расходи на вашата банка во 2021 година, во споредба со 2020 година?

Резултати од Анкетата за 2021 година

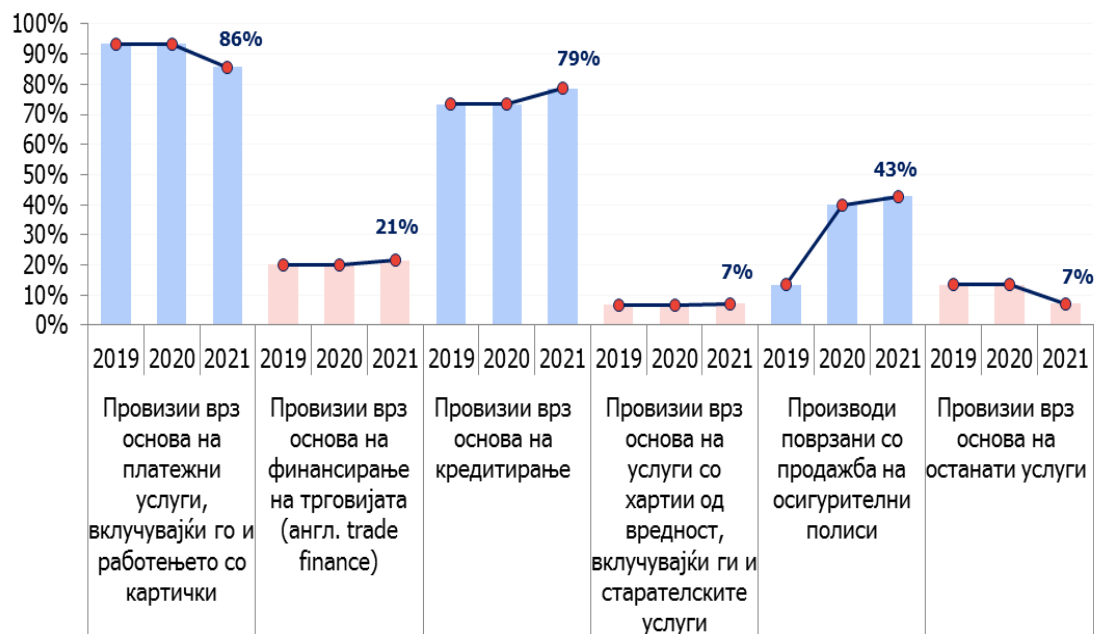

Прашање бр. 6: Кои видови провизии ќе имаат најголем придонес во рамките на приходите од провизии на вашата банка во 2021 година?
(прашање со повеќекратен избор, до најмногу три од понудените опции)

Резултати од Анкетата за 2021 година

Споредба со претходни анкети

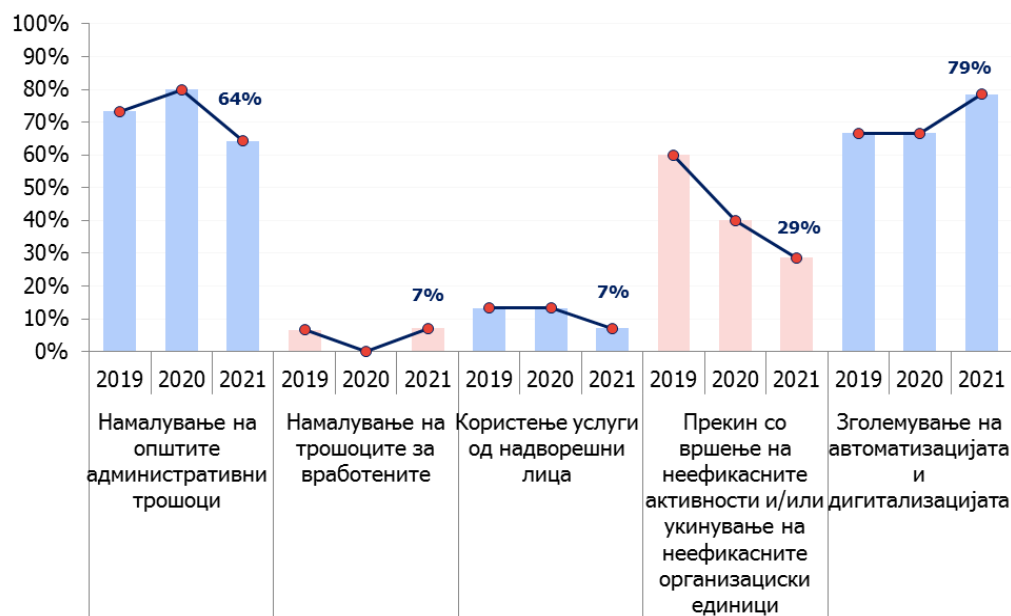

Прашање бр. 7: Доколку планирате намалување на оперативните трошоци, тоа би го направило преку:
(прашање со повеќекратен избор, до најмногу три од понудените опции)

Резултати од Анкетата за 2021 година

Споредба со претходни анкети

Капитална позиција и извори на финансирање

Прашање бр. 8: Дали во наредните дванаесет месеци планирате да го зголемите финансирањето на банката преку:

Резултати од Анкетата за 2021 година

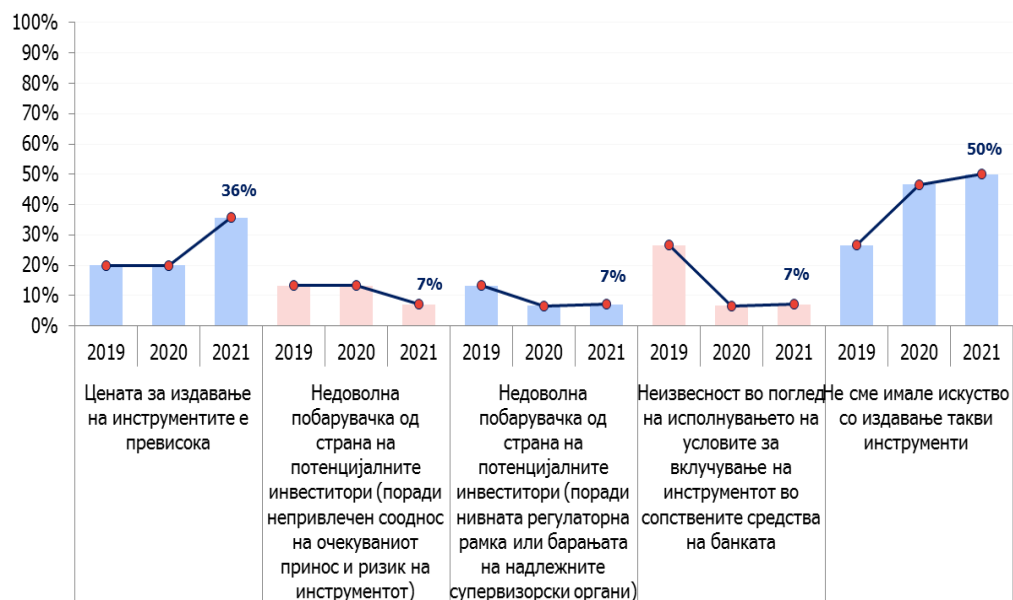

Прашање бр. 9: Кои се главните ограничувања за издавање капитални инструменти што ги исполнуваат условите за вклучување во додатниот основен и дополнителниот капитал на банката со кои се соочила вашата банка? (прашање со повеќекратен избор, до најмногу две од понудените опции)

Резултати од Анкетата за 2021 година

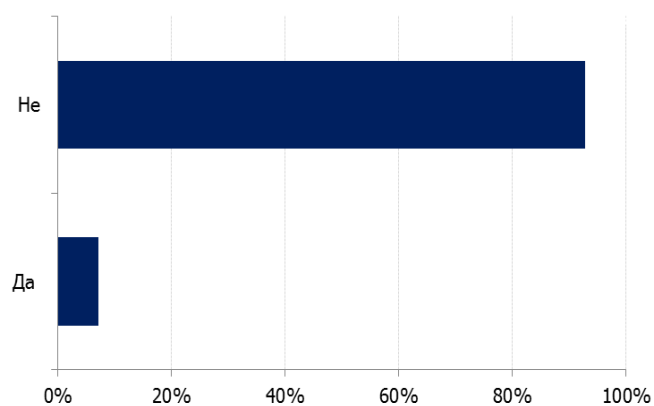

Споредба со претходни анкети

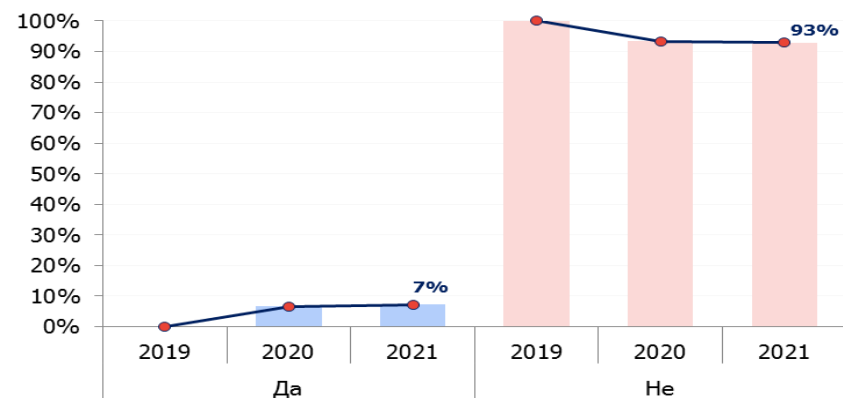

Прашање бр. 10: Дали планирате раздолжување (англ. deleverage) на вашата банка?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Споредба со претходни анкети

Квалитет на кредитното портфолио

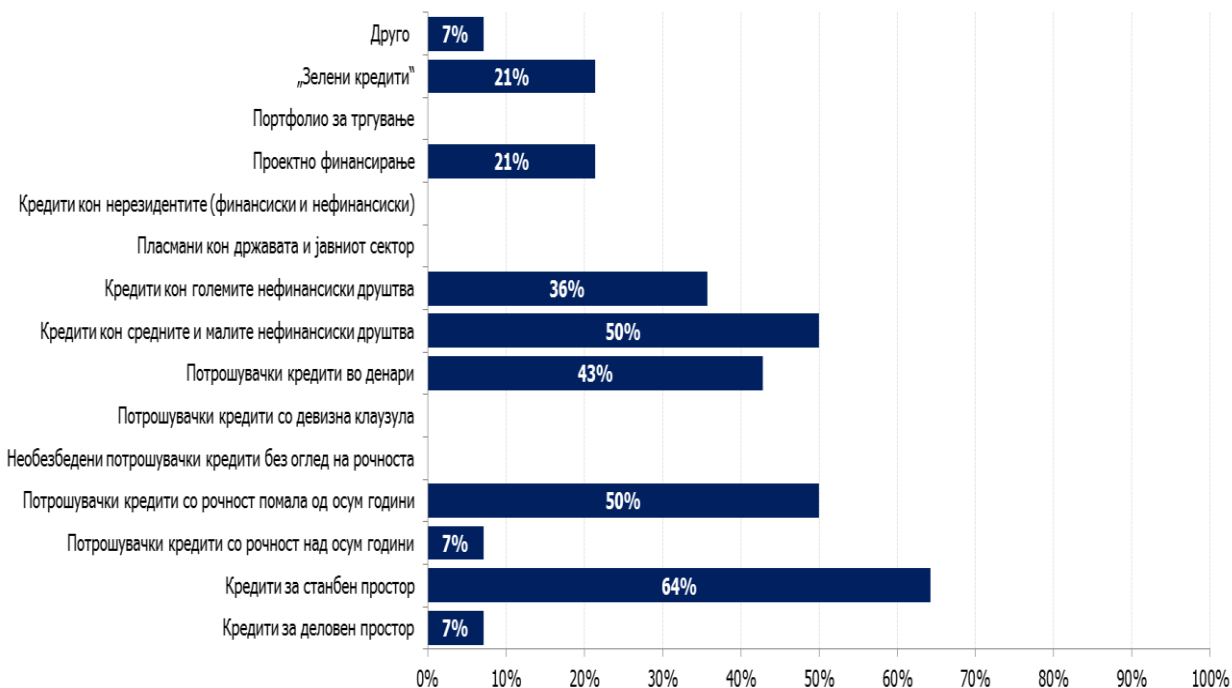
Прашање бр. 11: Каква промена планирате кај секое од наведените портфолија во наредните дванаесет месеци?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 12: Од портфолијата за кои планирате зголемување во наредните дванаесет месеци, означете најмногу три портфолија кај кои очекувате најголем раст:

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 13: Од портфолијата за кои планирате намалување во наредните дванаесет месеци, означете најмногу три портфолија за коишто очекувате дека намалувањето ќе биде најголемо:

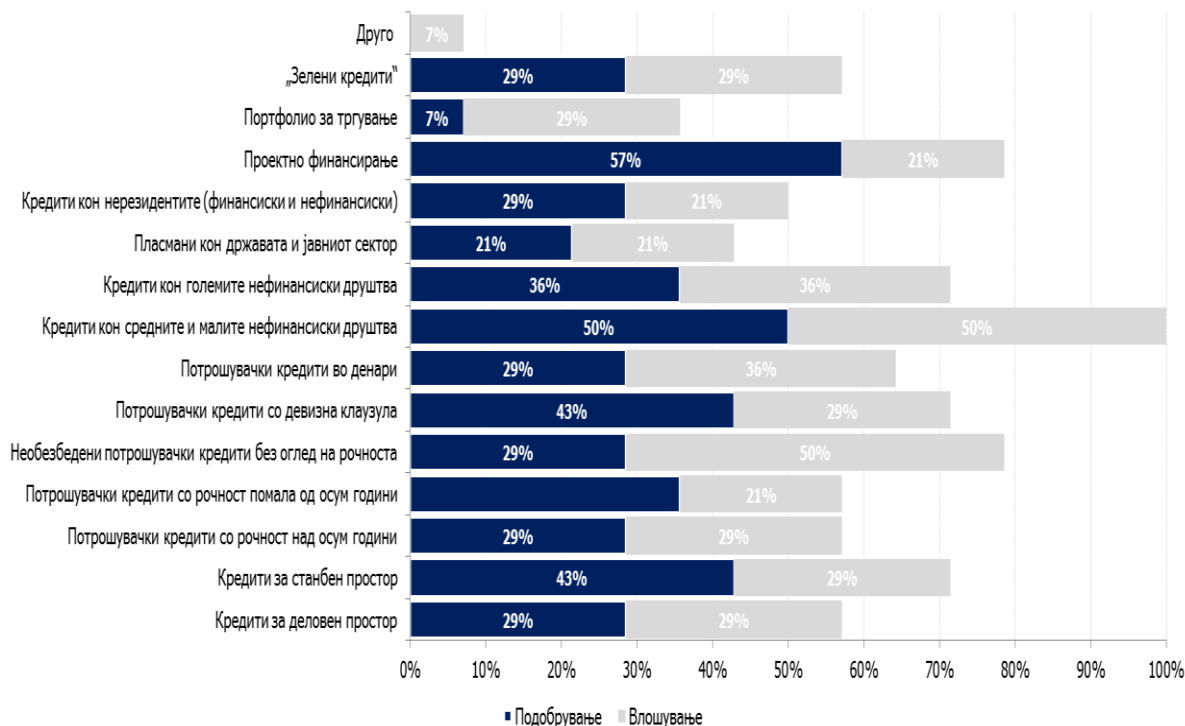
Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 14: Каква промена очекувате во квалитетот на следниве портфолија во наредните дванаесет месеци?

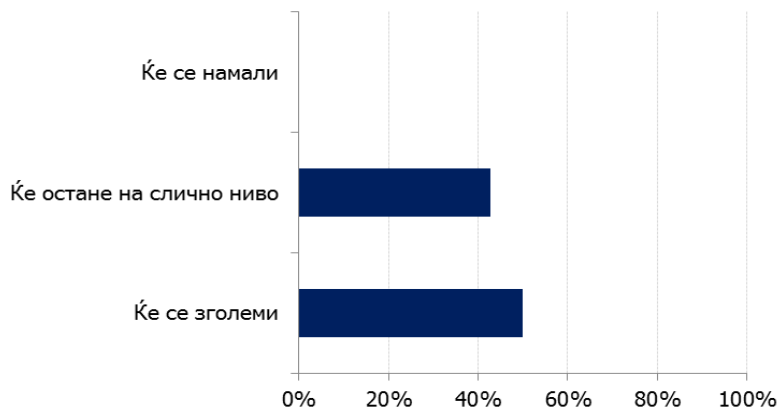
(прашањето е со назнака да се означат соодветните опции кај кои банката очекува најголема промена преку подобрување / влошување на квалитетот на портфолиото)

Резултати од Анкетата за 2021 година

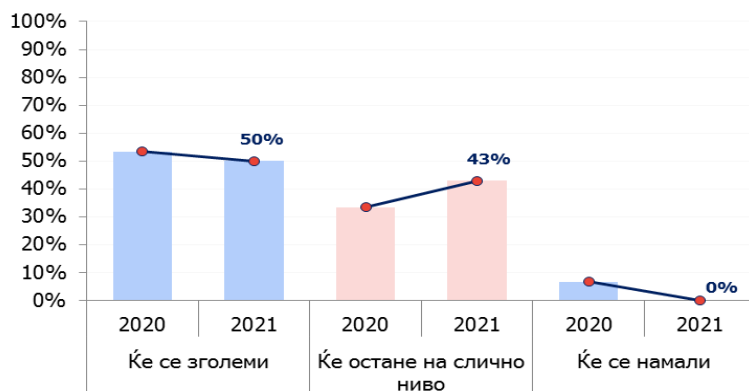

Прашање бр. 15: Според вашите очекувања за идниот тренд на кредитната активност кон секторот „домаќинства“ и кредитоспособноста на домаќинствата, дали очекувате дека трошокот за исправката на вредноста во наредните дванаесет месеци:

Резултати од Анкетата за 2021 година

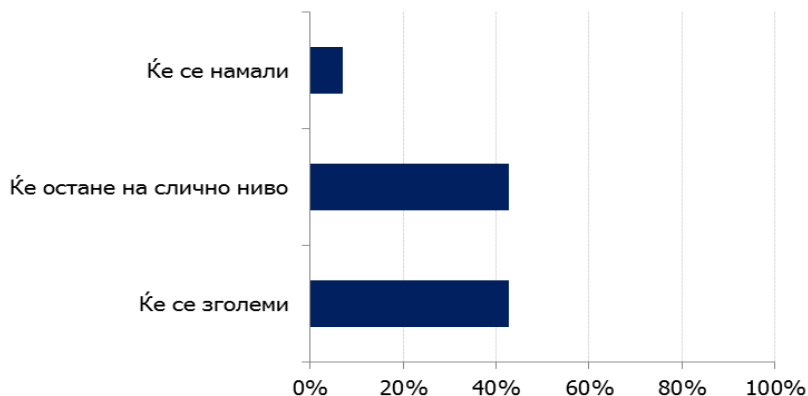

Споредба со претходни анкети

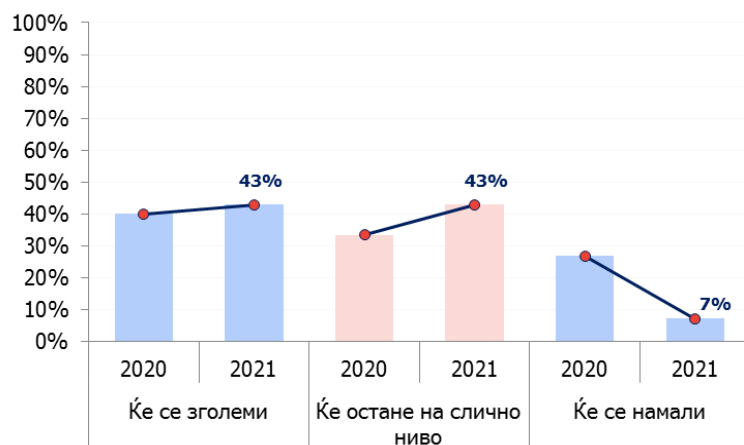

Прашање бр. 16: Според вашите очекувања за идниот тренд на кредитната активност со нефинансиските правни лица и кредитоспособноста на нефинансиските правни лица, дали очекувате дека трошокот за исправката на вредноста во наредните дванаесет месеци:

Резултати од Анкетата за 2021 година

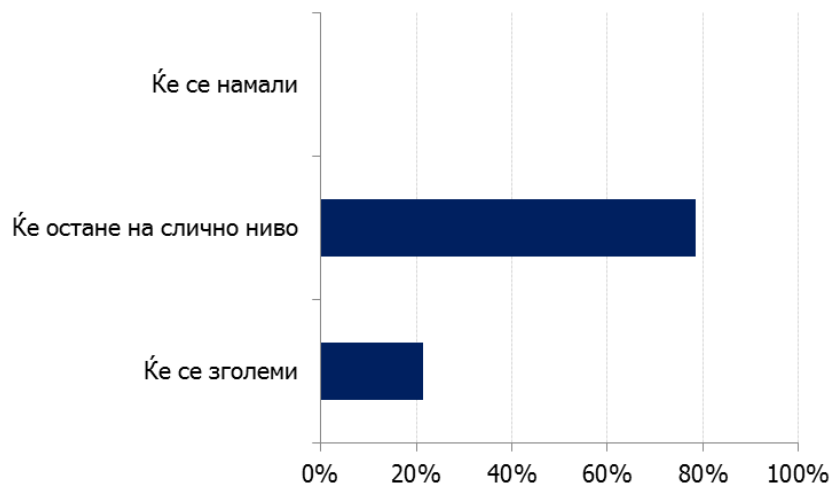
Споредба со претходни анкети

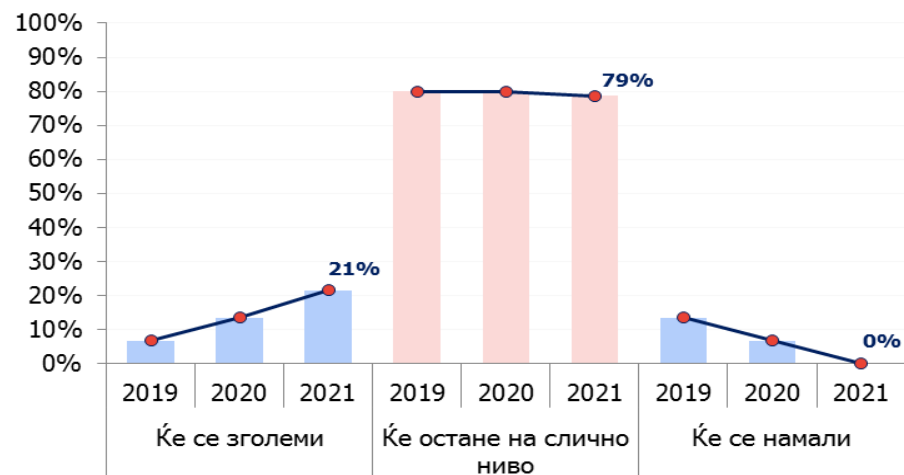
Оперативен ризик

Прашање бр. 17: Какви се очекувањата за 2021 година во однос на оперативниот ризик на кој е изложена вашата банка?

Резултати од Анкетата за 2021 година

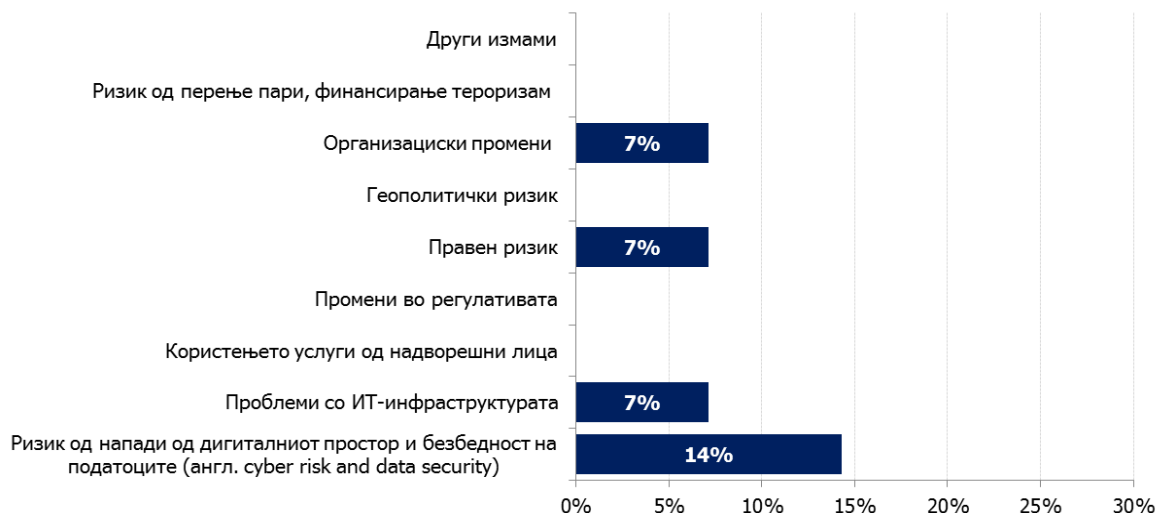
Споредба со претходни анкети

Доколку во одговорот на претходното прашање очекувате зголемување на оперативниот ризик, кои се главните фактори што го предизвикуваат тоа зголемување?

(прашање со повеќекратен избор, до најмногу три од понудените опции)

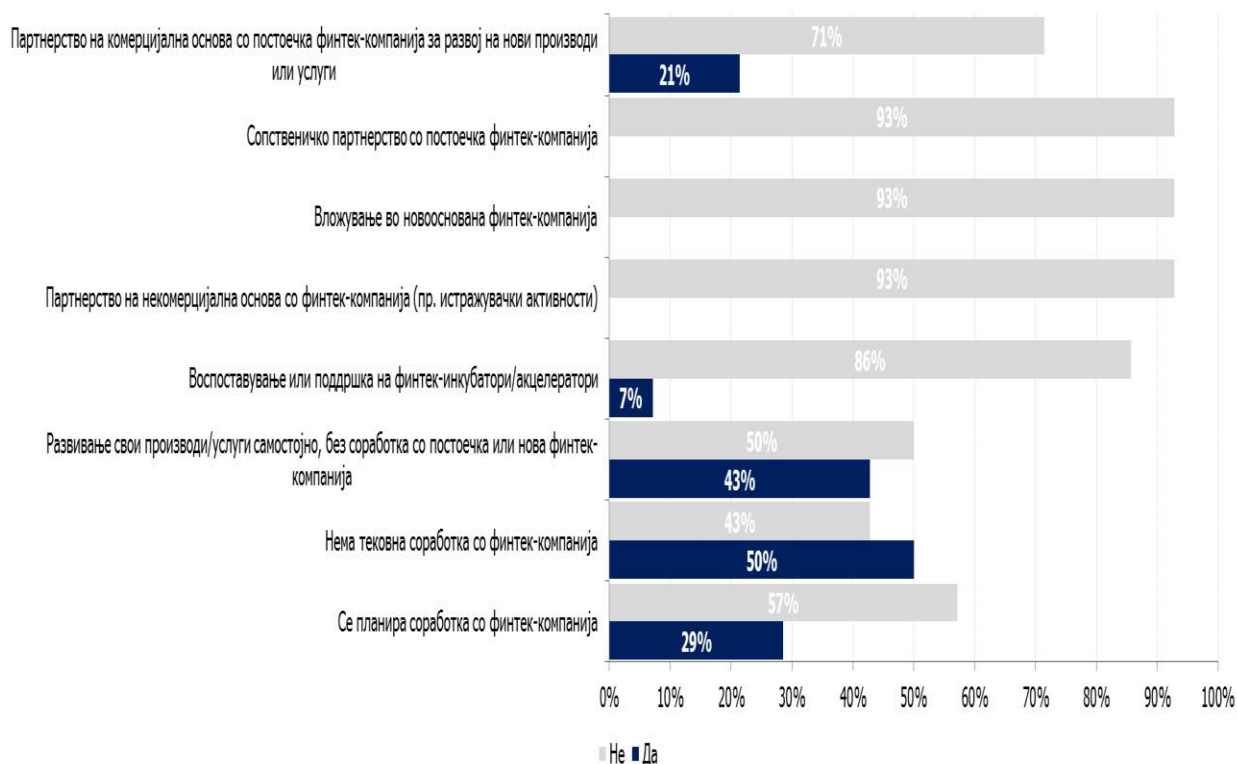
Резултати од Анкетата за 2021 година

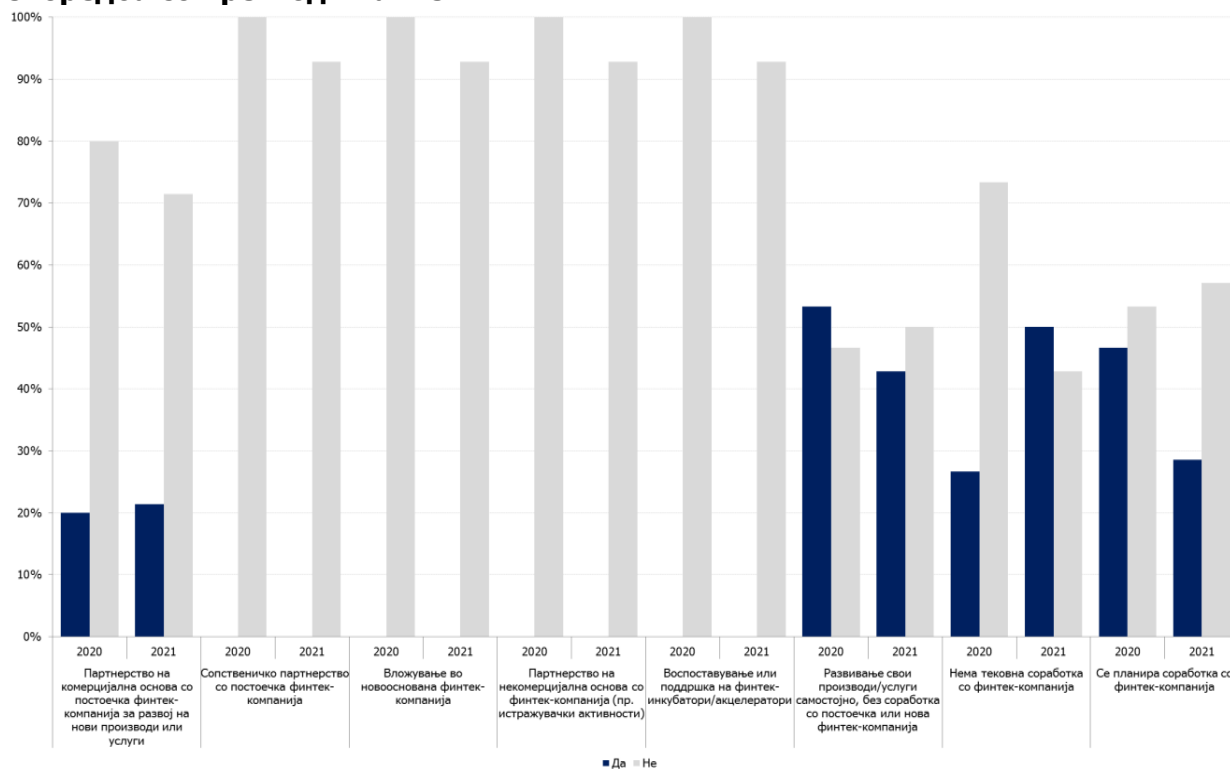
Финтек-активности

Прашање бр. 18: Дали вашата банка остварува соработка со финтек-компанији (домашни или странски)?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Споредба со претходни анкети

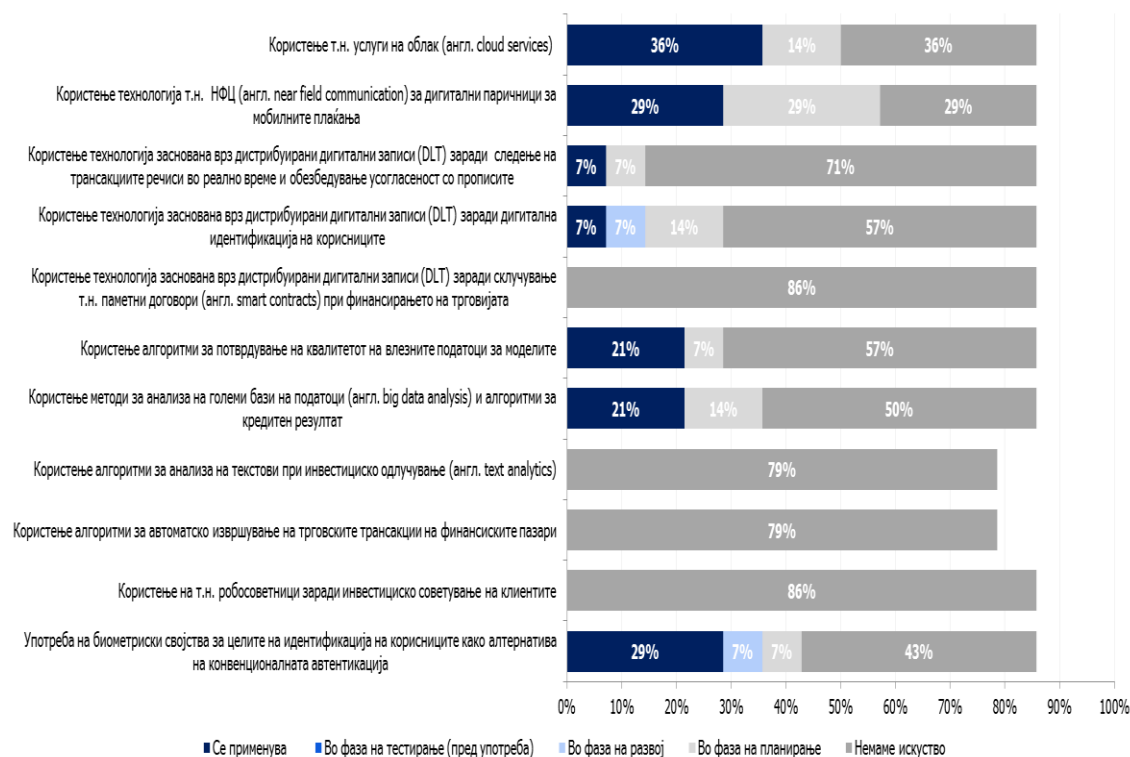
Доколку се согласувате со една од првите пет опции од претходното прашање, ве молиме означете ги факторите коишто се најзначајни за соработката со финтек-компаниите:
(прашање со повеќекратен избор)

Резултати од Анкетата за 2021 година

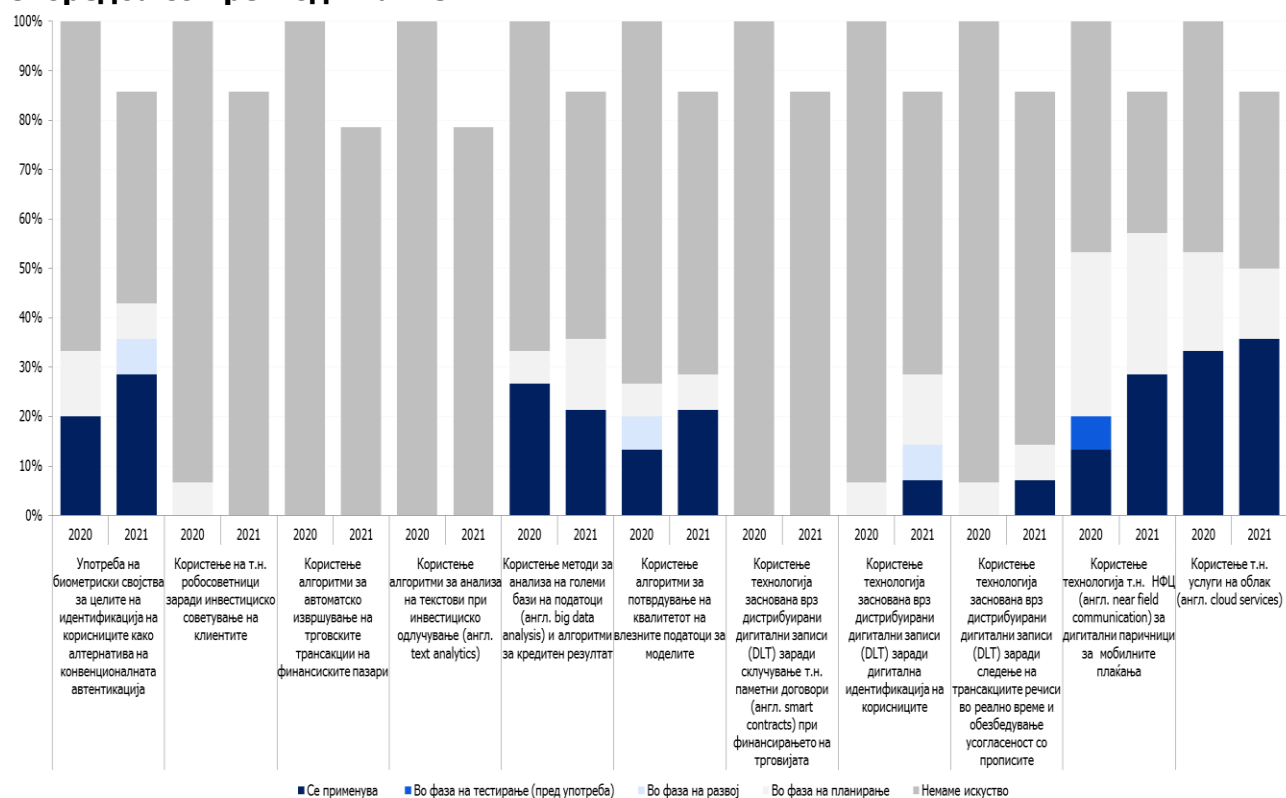

Прашање бр. 19: Каков е степенот на вклученост на вашата банка во следниве финтек-активности?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Споредба со претходни анкети

ДЕЛ II. Прашања за активностите на банките во доменот на „зеленото финансирање“

Прашање бр. 1: Дали вашата банка има активности во доменот на „зеленото финансирање“⁵ (англ. green finance)?

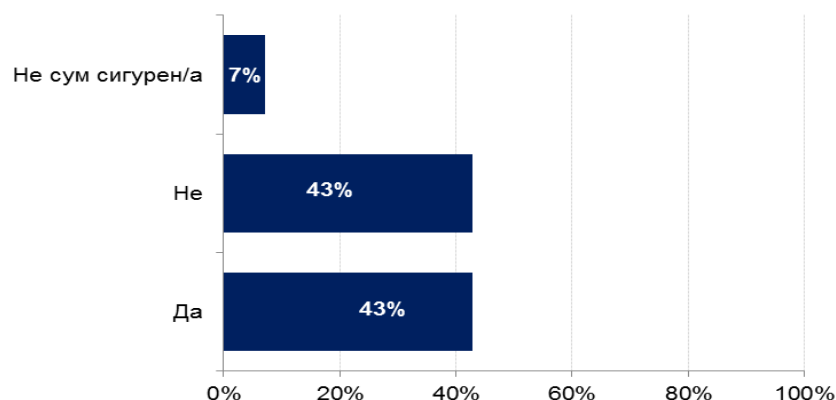
(прашање со повеќекратен избор)

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 2: Дали вашата банка има развиено систем за идентификување/известување за проекти што спаѓаат во доменот на „зеленото финансирање“?

Резултати од Анкетата за 2021 година

⁵ Во отсуство на стандардизирана дефиниција во домашната економија, за потребите на оваа анкета под терминот „зелено финансирање“ се подразбираат инвестиции во проекти со позитивно влијание врз животната средина и здравјето на луѓето, проекти што придонесуваат за намалување на негативните ефекти од климатските промени и проекти во одржлив развој. „Зеленото финансирање“ може да опфаќа „зелени кредити“ одобрени од страна на банката на домаќинствата и на корпоративниот сектор, издавање „зелени обврзници“ од страна на банката и инвестиции во „зелени обврзници“ издадени од други издавачи. Примери за „зелени кредити“ се кредитите наменети за подобрување на енергетската ефикасност на домаќинствата и на корпоративниот сектор; кредитите за поддршка на инвестициите во зелени технологии, материјали и решенија; кредитите за поддршка на инвестициите во обновливи извори на енергија, контрола и спречување на загадувањето, заштита на животната средина, намалување на ризиците од климатските промени и слично.

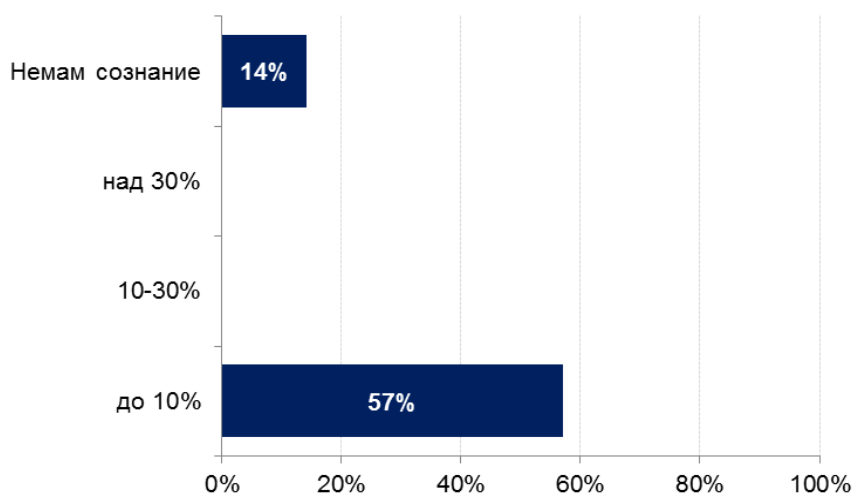
Прашање бр. 3: Доколку банката има одобрено „зелени кредити“ на домаќинствата и/или на корпоративниот сектор, ве молиме наведете на кои дејности/сектори се однесуваат:
(прашање со повеќекратен избор)

Резултати од Анкетата за 2021 година

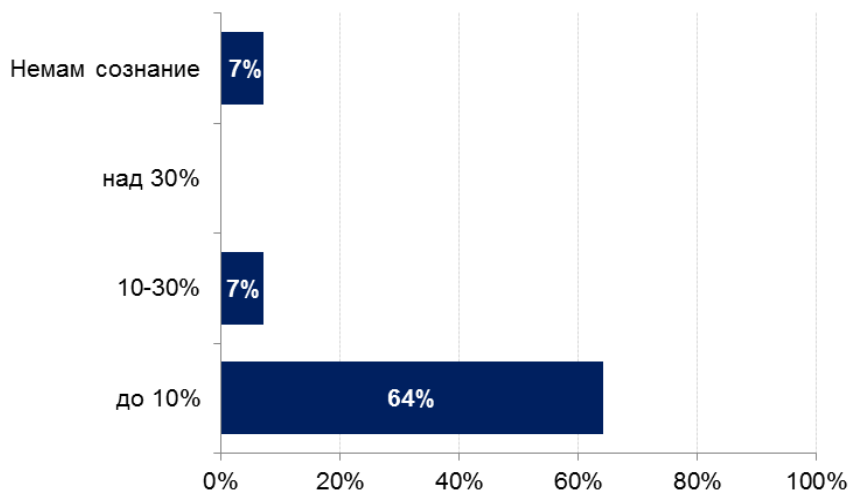
Прашање бр. 4: Доколку банката им има одобрено „зелени кредити“ на домаќинствата, ве молиме наведете колку изнесува учеството на овие кредити во вкупното кредитно портфолио на домаќинствата:

Резултати од Анкетата за 2021 година

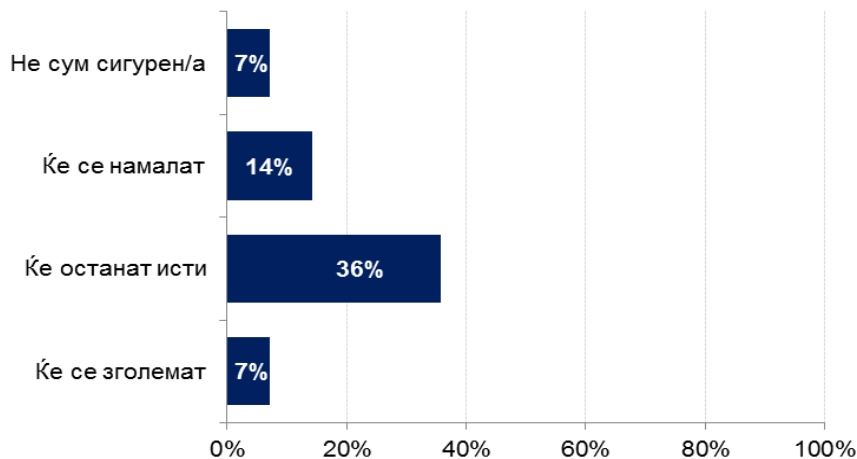
Прашање бр. 5: Доколку банката му има одобрено „зелени кредити“ на корпоративниот сектор, ве молиме наведете колку изнесува учеството на овие кредити во вкупното кредитно портфолио на корпоративниот сектор:

Резултати од Анкетата за 2021 година

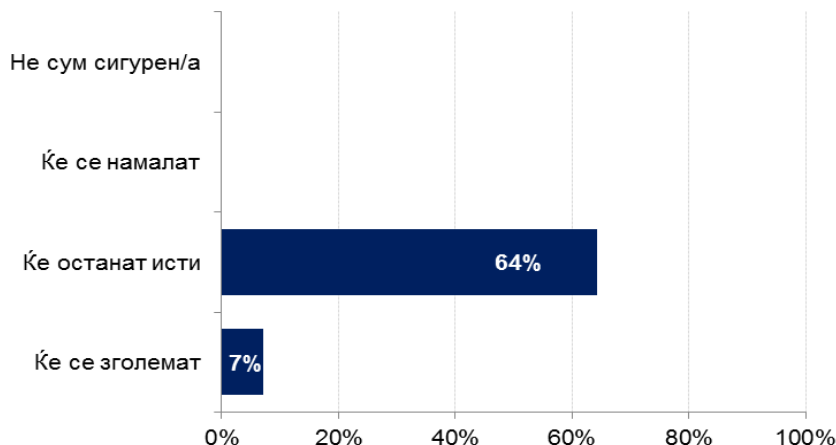
Прашање бр. 6: Доколку банката им има одобрено „зелени кредити“ на домаќинствата, ве молиме наведете ги вашите очекувања за промените во очекуваните кредитни загуби од ова портфолио во наредните дванаесет месеци:

Резултати од Анкетата за 2021 година

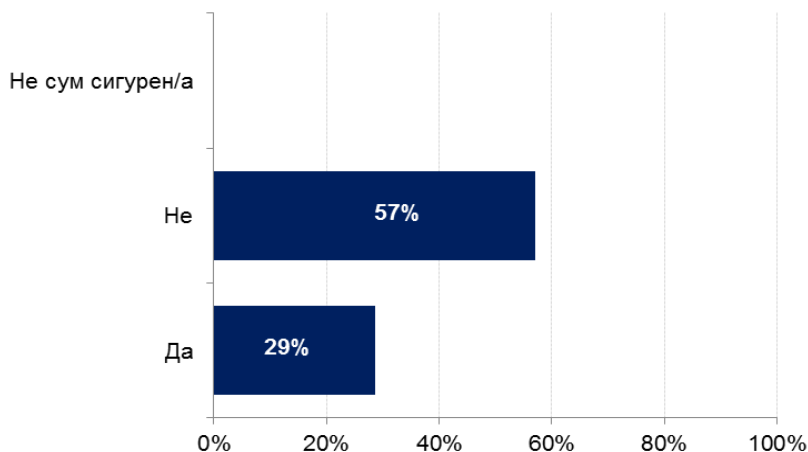
Прашање бр. 7: Доколку банката му има одобрено „зелени кредити“ на корпоративниот сектор, ве молиме наведете ги вашите очекувања за промените во очекуваните кредитни загуби од ова портфолио во наредните дванаесет месеци:

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 8: Дали вашата банка има развиено систем за идентификување/известување за проекти што спаѓаат во доменот на еколошки неодржливи проекти⁶?

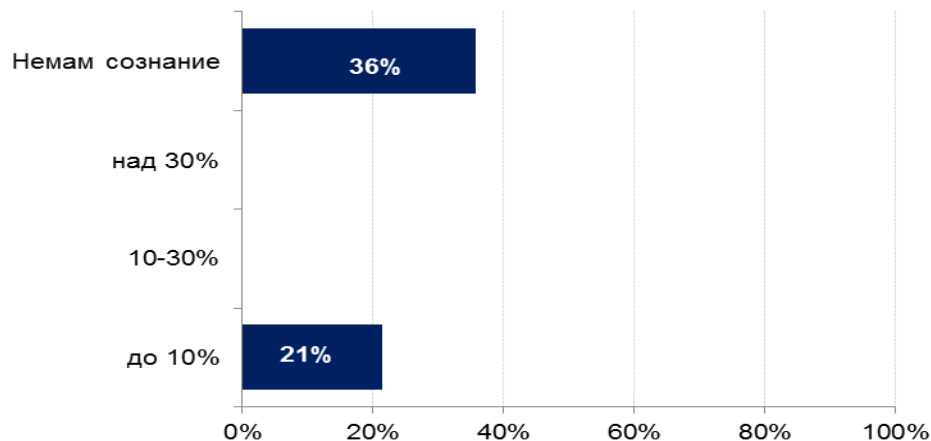
Резултати од Анкетата за 2021 година

⁶ Се однесува на проекти коишто не водат доволно грижа за заштитата на животната средина и климатските ризици, поддржуваат високи емисии на отпадни гасови и загадувачки супстанции во воздухот и во почвата и слично.

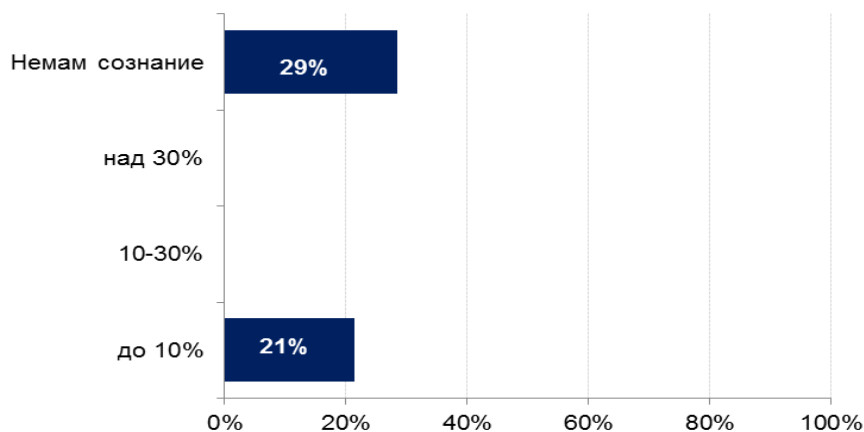
Прашање бр. 9: Доколку банката им има одобрено кредити на домаќинствата за финансирање проекти што спаѓаат во доменот на еколошки неодржливи проекти, ве молиме наведете колку изнесува учеството на овие кредити во вкупното кредитно портфолио на домаќинствата:

Резултати од Анкетата за 2021 година

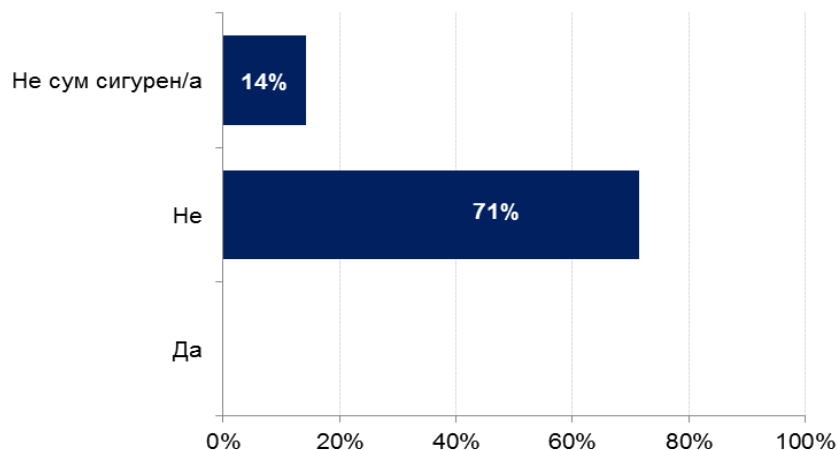
Прашање бр. 10: Доколку банката му има одобрено кредити на корпоративниот сектор за финансирање проекти што спаѓаат во доменот на еколошки неодржливи проекти, ве молиме наведете колку изнесува учеството на овие кредити во вкупното кредитно портфолио на корпоративниот сектор:

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 11: На среден рок, дали очекувате повисоки кредитни загуби од одобрени кредити, инвестиции во обврзници и други инструменти наменети за финансирање еколошки неодржливи проекти?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Дел III. Прашања за влијанието на корона-кризата врз банкарскиот сектор и предизвиците за следниот период

Прашање бр. 1: Кои се главните предизвици со коишто се соочи вашата банка како последица на корона-кризата?
(прашање со повеќекратен избор)

Резултати од Анкетата за 2021 година

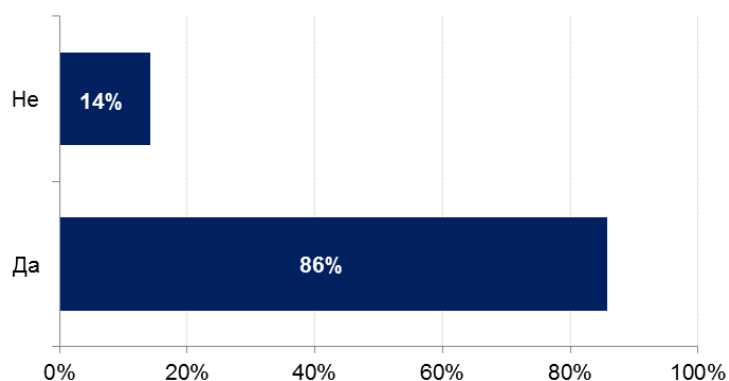
Прашање бр. 2: Како им одговори вашата банка на предизвиците од корона-кризата?
(прашање со повеќекратен избор)

Резултати од Анкетата за 2021 година

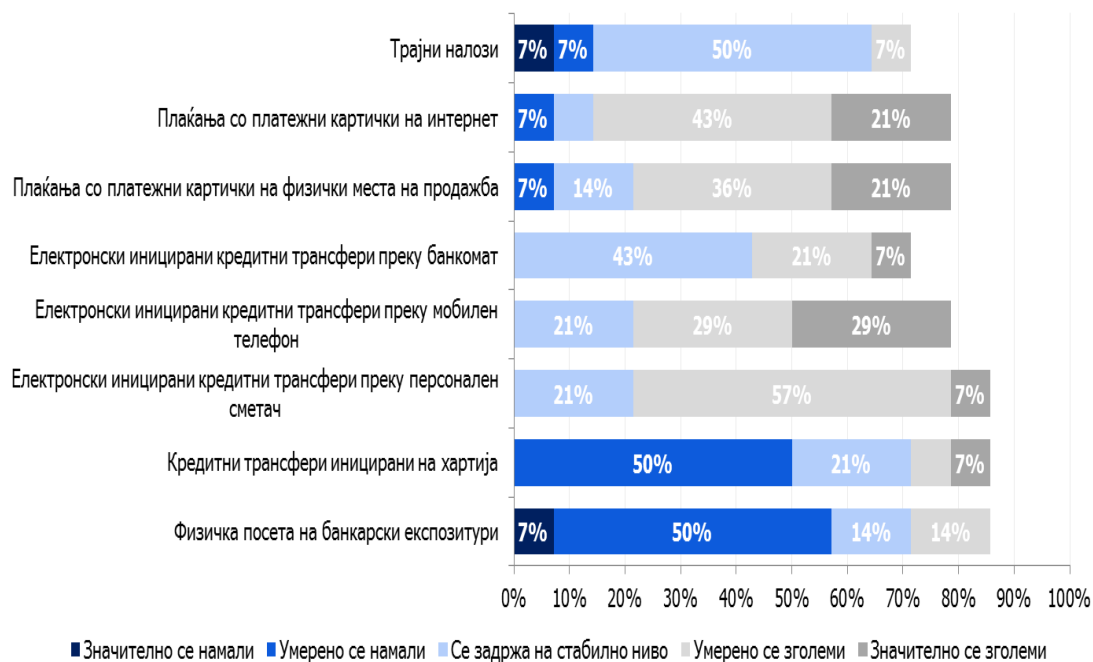
Прашање бр. 3: Дали од почетокот на корона-кризата вашата банка забележа промени во однесувањето и навиките на клиентите во однос на користењето на различните банкарски канали и услуги?

Резултати од Анкетата за 2021 година

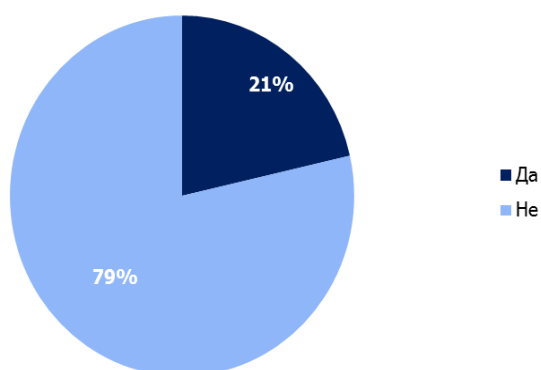
Доколку одговорот на претходното прашање е потврден, ве молиме оценете ги промените во однос на употребата на следниве банкарски канали и платежни инструменти:

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 4: Дали во периодот од почетокот на корона-кризата вашата банка се соочи со зголемен број напади од дигиталниот простор и обиди за измами?

Резултати од Анкетата за 2021 година

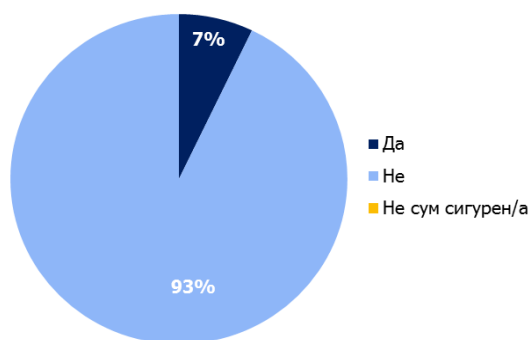
Прашање бр. 5: Дали во периодот од почетокот на корона-кризата вашата банка презеде активности за зајакнување на сигурноста на информативните системи?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 6: Дали планирате промени во деловниот модел на вашата банка во следните дванаесет месеци како последица на корона-кризата?

Резултати од Анкетата за 2021 година

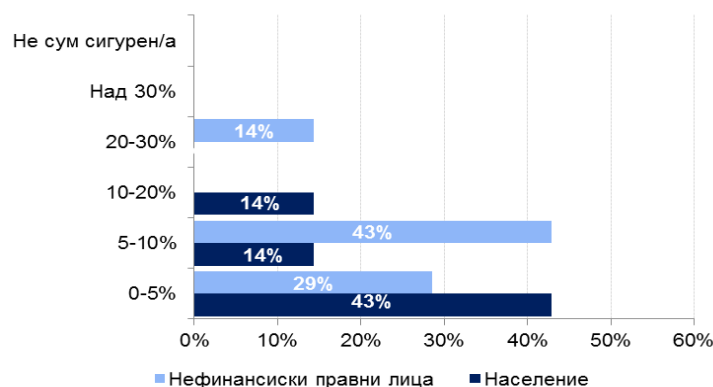
Прашање бр. 7: Дали очекувате продолжено влијание на корона-кризата врз кредитоспособноста на населението и на корпоративниот сектор?

Резултати од Анкетата за 2021 година

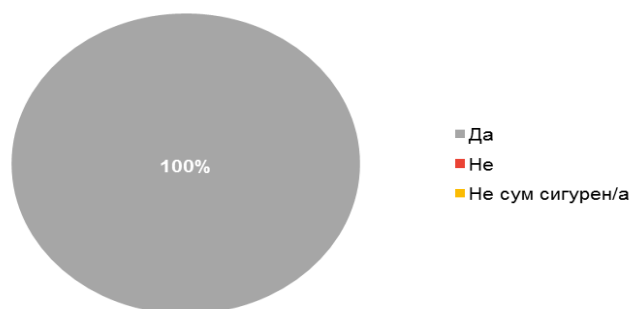
Прашање бр. 8: Според ваша оценка, колку од постојните клиенти на вашата банка би можеле да имаат потреба од реструктурирање на долгот во наредните дванаесет месеци како последица на финансиски тешкотии предизвикани од корона-кризата?

Резултати од Анкетата за 2021 година

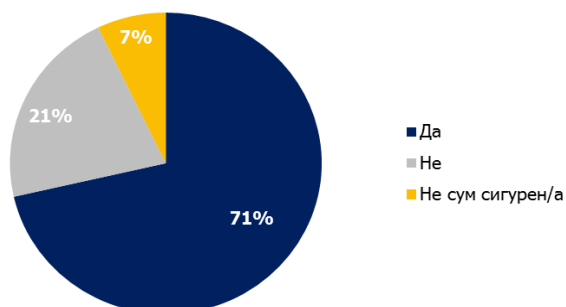
Прашање бр. 9: Дали вашата банка е подготвена да им одговори на потребите на клиентите коишто се погодени од корона-кризата и во наредните дванаесет месеци (преку реструктурирање на долгот и слично)?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр.10: Дали очекувате дека стапката на нефункционални кредити на вашата банка ќе се зголеми во наредните дванаесет месеци како последица на корона-кризата?

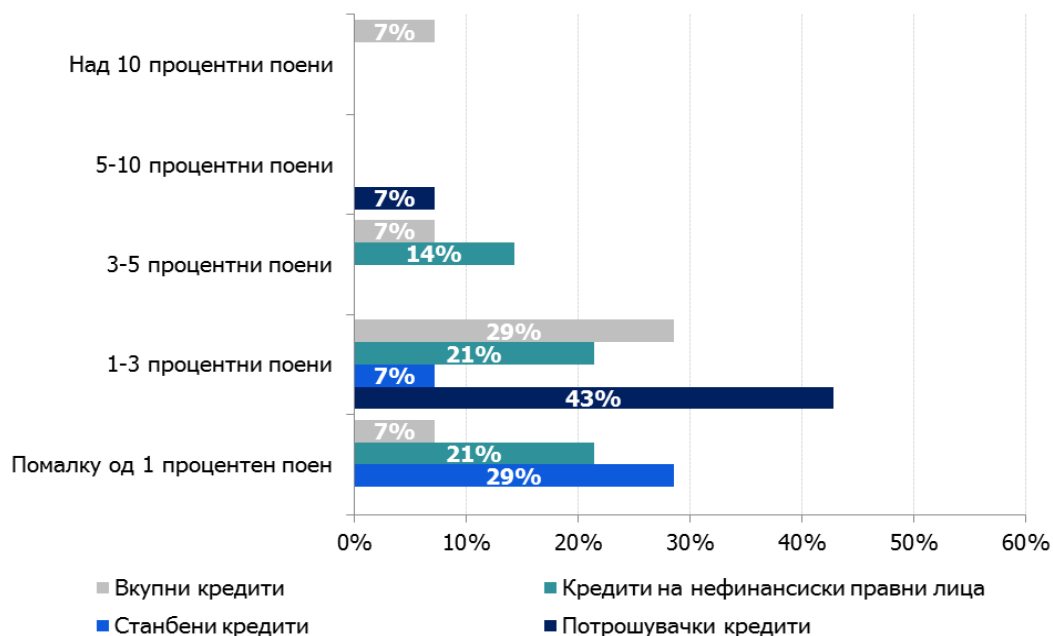
Резултати од Анкетата за 2021 година

Доколку одговорот е потврден, ве молиме наведете за колку процентни поени очекувате дека ќе се зголеми стапката на нефункционални кредити на вашата банка во наредните дванаесет месеци?

(прашање со повеќекратен избор, до најмногу три од понудените опции)

Резултати од Анкетата за 2021 година

Доколку одговорот е потврден, ве молиме наведете за кои дејности/продукти очекувате дека ќе имаат најголем придонес за растот на стапката на нефункционалните кредити во наредните дванаесет месеци?

Резултати од Анкетата за 2021 година

Прашање бр. 11: Анализирајќи го изминатиот период, дали можете да наведете одредени позитивни ефекти од корона-кризата (доколку ги има) врз севкупното работење на вашата банка?
(прашање со повеќекратен избор)

Резултати од Анкетата за 2021 година

